

OUR TEAM

20520855 Nguyễn Thị Như Vân

20521410 Phạm Bùi Nhật Huy

19522388 Nguyễn Minh Trí

TABLE OF CONTENT

Giới thiệu

Một số ứng dụng của word-lattices trong đời sống thực tế

Word-lattices và demo

Cấu trúc dữ liệu để lưu trữ và cách vận dụng kết quả của Ngram để đưa lên word-lattices

Ngữ liệu và N-gram

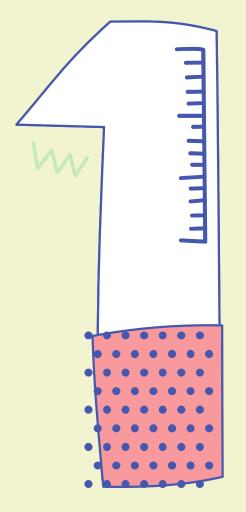
Mối liên hệ giữa ngữ liệu và N-gram

Câu hỏi ôn tập và giải đáp thắc mắc

Quiz, Q&A

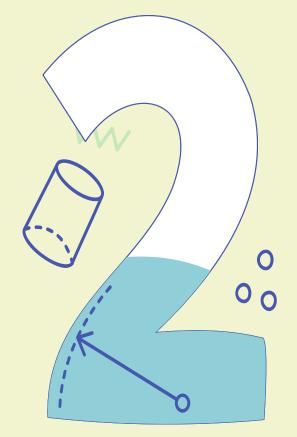

O1 // CAN ĐỆ

Đã bao giờban tư hỏi...

Math for CS

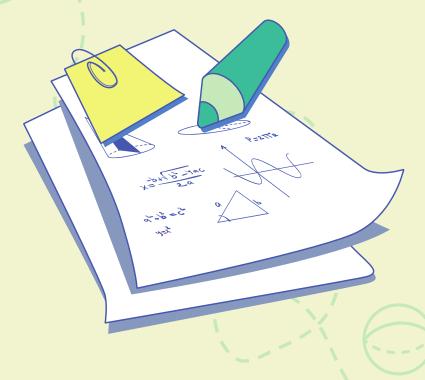
Ý NGHĨA CỦA N-GRAM?

Đo mức độ giống với ngôn ngữ bản xứ của một cụm từ hoặc câu

$$w = w_1 w_2 \dots w_n$$

Dựa trên xác suất p(w) của cụm từ/câu đó.

$$p(w) = p(w_1)p(w_2|w_1)p(w_3|w_2w_1) ... p(w_n|w_1 ... w_{n-1})$$

Bất khả thi khi thực hiện công thức trên khi n có thể lên đến hàng chục từ

Rất khó!!!

CÁCH GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ NÀY

Đưa cho đứa bên cạnh làm

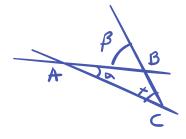

"Khó quá bỏ qua"

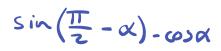
Dùng Markov assumption

Giả định Markov...

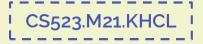
cho phép ta có thể ước lượng xác suất trên với n-1 từ trước đó

Công thức

$$p(w_i|w_1 ... w_{i-1}) = p(w_i|w_{i-n+1} ... w_{i-1})$$

VÍ DỤ MINH HỌA

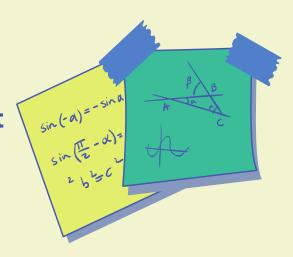
"Bà Bảy bán bánh tráng trộn"

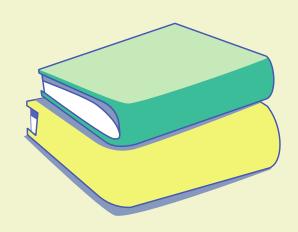
"Bà Bảy bán bánh tráng trộn"

"..... bánh tráng ___?"

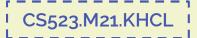

Ước lượng xác suấtp(wi|wi-n+1...wi-1)p(wi|wi-n+1...wi-1), dùng kỹ thuậtMLE bằng cách ước lượng tỉ lệ phép đếm như sau:

$$p(w_i|w_{i-n+1}...w_{i-1}) = \frac{c(w_{i-n+1}...w_i)}{c(w_{i-n+1}...w_{i-1})}$$

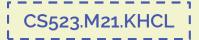

ƯỚC LƯỢNG NHƯ THỂ NÀO?

O Corpus:

"This is the house that Jack built.
This is the malt
That lay in the house that Jack built.
This is the rat,
That ate the malt
That lay in the house that Jack built.
This is the cat,
That killed the rat,
That ate the malt
That lay in the house that Jack built."

ƯỚC LƯỢNG NHƯ THỂ NÀO?

Tính chuỗi "this is the house" so với 2 câu đầu trích ra từ ngữ liệu trên với mô hình bigram (n = 2) (mô hình Markov bậc 1 (first-order Markov model))

O Corpus:

This is the house that Jack built.

This is the malt

THIS IS A SOLUTION!

 $p(this\ is\ the\ house) = p(this)p(is|this)p(the|is)p(house|the)$

$$p(this) = \frac{c(this)}{c("allword")} = \frac{2}{11}$$

$$p(is|this) = \frac{c(this is)}{c(this ...)} = \frac{2}{2} = 1$$

$$p(the|is) = \frac{c(is the)}{c(is ...)} = \frac{2}{2} = 1$$

$$p(house|the) = \frac{c(the house)}{c(the ...)} = \frac{1}{2}$$

$$(c là viết tắt của phép đếm "count")$$

$$p(this\ is\ the\ house) = \frac{1}{11} \approx 0.091 = 9.1\%$$

GIẢI PHÁP KHẮC PHỤC

$$p(this) = p(this | \langle s \rangle)$$

(< s > là kí hiệu cho biết bắt đầu của một câu, là một token giả)

Khi đó, tần suất p(this) được tính lại như sau:

"This is the house that Jack built.

This is the malt"

$$p(this) = p(this | \langle s \rangle) = \frac{c(\langle s \rangle this)}{c(\langle s \rangle \cdots)}$$
$$= \frac{c(\_this)}{c_\_\cdots} = \frac{2}{2} = 1$$

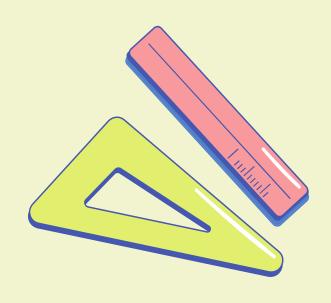
$$p(this\ is\ the\ house) = \frac{1}{2} = 50\%$$

NGOÀI RA | MỞ RỘNG

Ta còn thêm vào xác suất trên 1 tần suất khác với một token giả khác là </s> cho biết kết thúc một câu. Vậy xác suất của câu trên được tính toán lại như sau:

 $p(\langle s \rangle this is the house \langle s \rangle)$ = $p(this | \langle s \rangle)p(is|this)p(the|is)p(house|the)p(\langle s \rangle |house)$

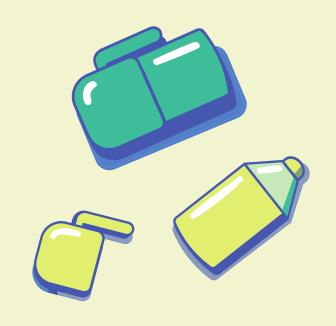
NGOÀI RA | MỞ RỘNG

Corpus (để tránh trường hợp xác suất = 0, ta thêm câu "Jack in the house"):

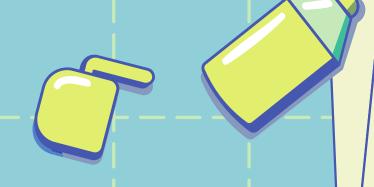
"<s> This is the house that Jack built </s>.

 $\langle s \rangle$ This is the malt $\langle s \rangle$

<s> Jack in this house </s> "

KẾT QUẢ THU ĐƯỢC

$$p(this| < s >) = \frac{c(< s > this)}{c(< s > \cdots)} = \frac{2}{3}$$

$$p(is|this) = \frac{c(this is)}{c(this ...)} = \frac{2}{3}$$

$$p(the|is) = \frac{c(is the)}{c(is ...)} = \frac{2}{3}$$

$$p(house|the) = \frac{c(the house)}{c(the ...)} = \frac{1}{2}$$

$$p(|house) = \frac{c(house)}{c(house ...)} = \frac{1}{2}$$

$$p(\langle s \rangle this is the house \langle /s \rangle) = \frac{2}{27}$$
  $\approx 7.41\%$

Ta thấy:

Với một ngữ liệu nhỏ thì xác suất có thể bằng không với phép tích chuỗi như trên. Trường hợp hợp trên được gọi chung với thuật ngữ **dữ liệu thưa** (sparse data)

Để xử lí, ta dùng **các kĩ thuật làm mịn** (smoothing techniques)

SMOOTHING TECHNIQUES

- Làm cho xác suất của chuỗi n-gram trở thành khác 0 cho dù nó không xuất hiện lần nào trong ngữ liệu thống kê.
- Bản chất của việc này chính là thay thế ước lượng xác suất n-gram theo phương pháp MLE thành những cách tính/cách ước lượng khác.

SMOOTHING TECHNIQUES

- Kĩ thuật thêm-1

- Kĩ thuật thêm-alpha

- Trọng tâm của kỹ thuật này là + thêm 1 vào tất cả các tần suất
- Giúp cho xác suất các n-gram chưa từng xuất hiện trong ngữ
   liệu trở nên khác 0
- Vấn đề: ảnh hưởng đến các tần suất khác làm cho các tần suất khác đột ngột trở nên thấp đi (do tăng tổng thể lên)
- Công thức:

$$p = \frac{c+v}{n+v}$$

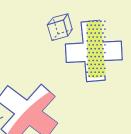

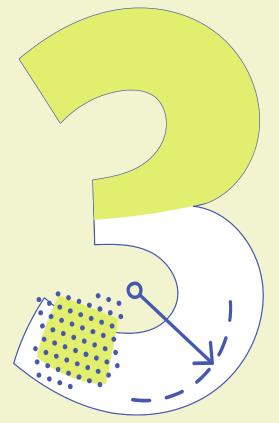

- Thêm-1 có nhược điểm là sẽ phí phạm không gian xác suất
- Để khắc phục nhược điểm này, ta thêm một lượng alpha<1 thay vì 1 cho mỗi n-gram xuất hiện trong ngữ liệu
- Công thức:

$$p = \frac{c + \alpha}{n + \alpha v}$$

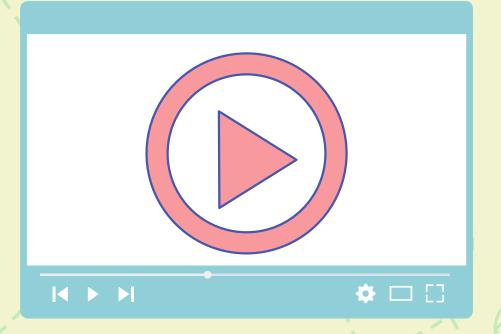
03

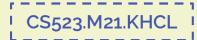
WORD-LATTICE & DEMO

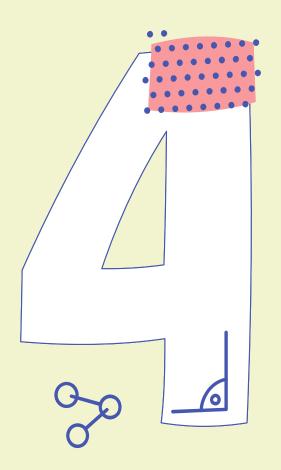

DEMO(ブ<u>3</u>)づ

https://colab.research.google.com/ drive/1BrzjultlKqkuk3vN9m15xQMv7 GBoogWM?usp=sharing

ÔN TẬP & GÍẢI ĐÁP THẮC MẮC

